

Аналітичний департамент Національного рейтингового агентства «Рюрік» проаналізував статистичну інформацію ринку публічних інститутів спільного інвестування України за результатами I кварталу 2012 року. Проведений аналіз дозволив зробити ряд нижченаведених висновків.

Провідні фондові майданчики. Динаміка провідних фондових індексів світу у I кварталі 2012 року була позитивною, при цьому деякі індекси показали навіть більше зростання, ніж за аналогічний період попереднього року. Очікування міжнародних інвесторів перебували під впливом чималої кількості вагомих подій як глобального, так і місцевого характеру, що мали позитивне значення з точки зору ринків акцій.

Погіршення ситуації в економіці США співпало, а в чомусь і спровокувало ескалацію боргової кризи в Єврозоні. І якщо до кінця року макростатистика в США значно покращилася, перервавши таким чином розмови про рецесію в Америці, криза в Європі лише набирала обертів і досі далека від свого вирішення. Криза ліквідності периферійних країн Єврозони перекинулася на більш великі країни, що формують центр Європи, такі як Італія і Франція, а також на європейський банківський сектор. Європейські чиновники стали активно працювати над виходом з кризи, і динаміка ринків цілком стала залежати від заголовків газет з цитатами Меркель, Саркозі та інших високопоставлених осіб.

До кінця року, на тлі дій єврочиновників, а також поліпшення ситуації в США, ринки відскочили від мінімальних значень вересня-жовтня і дещо поліпшили картину під кінець року. При цьому краще за всіх виглядав саме американський ринок акцій, який зміг відіграти велику частину втрат.

Позитивну динаміку 2012 року експерти пов'язують з вирішенням ситуації з борговою кризою в Греції, адже приватні кредитори фактично повністю погодили умови списання суверенних боргів цієї країни.

Ударом же по вітчизняним індексам став той факт, що міжнародне рейтингове агентство Standard&Poor's погіршило прогноз рейтингів України зі «стабільного» до «негативного». За даними агентства, вищевказані рейтингові дії були

пов'язані із збільшенням ризиків недосягнення угоди з Міжнародним валютним фондом щодо рефінансування заборгованості України. Іншою причиною таких рейтингових дій S&P називає невизначеність з перспективами переговорів України і Росії щодо цін на газ.

Інституційна структура ринку публічних ІСІ.

За останніми наявними даними Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, станом на 01.04.2012 р. кількість ліцензій, виданих професійним учасникам фондового ринку на провадження професійної діяльності, становила 1654 од., в тому числі 361 ліцензій на провадження діяльності з управління активами інституційних інвесторів. Загальна кількість зареєстрованих корпоративних та пайових інвестиційних фондів зросла на 34 одиниці, при чому в більшій мірі за рахунок збільшення кількості пайових інвестиційних фондів, кількість яких зросла на 21 одиниць.

Порівняльна дохідність фондів. Незважаючи на те, що українські індекси продемонстрували негативну динаміку, відкриті та інтервальні ІСІ показали додатну дохідність у I кварталі 2012 року (0,86% та 1,76% відповідно). Закриті ж ІСІ втратили 2,97%. Управляючі компанії частково спромоглися стримати падіння вартості чистих активів власних ІСІ у порівнянні з індексами УБ та ПФТС.

Фінансові результати початку 2012 року, на думку аналітиків НРА «Рюрік», характеризують ринок публічних ІСІ в Україні у короткостроковій перспективі як низькоприбуткову галузь з доволі низькою інвестиційною привабливістю. Дані висновки підтверджуються практичними діями інвесторів, які продовжують віддавати перевагу банківським депозитним вкладом, незважаючи на каскадне зниження процентних ставок, завдяки їх суттєвим перевагам за показниками ризикованості інвестицій і відсутності потреби в додаткових знаннях основ функціонування фондового ринку України. Разом з тим, як показує кращий світовий досвід, у довгостроковій перспективі фінансові інвестиції у інструменти фондового ринку (в тому числі – інвестиційні сертифікати ІСІ) зазвичай забезпечують дохідність вищу, ніж за банківськими депозитами.

Разом з тим, актуальними залишаються висновки аналітичного департаменту НРА «Рюрік» сформовані за результатами дослідження діяльності публічних ІСІ ще у I кварталі 2011 року¹: по-перше, багато інвестиційних фондів напередодні кризи інвестували кошти в неліквідні фінансові інструменти в розрахунок на стрімке підвищення їх вартості. При цьому аналітики звертають увагу на те, що наслідки кризи на фондовому ринку найдовше позначаються на вартості цінних паперів другого і третього ешелонів, яким притаманний найнижчий рівень ліквідності. Український ринок не став винятком з цього правила. По-друге, в Україні відсутній розвинений вторинний ринок цінних паперів ІСІ. На фондових біржах обертаються цінні папери лише деяких, в основному закритих, фондів. Але маркет-мейкерами за такими цінними паперами, як правило, виступають торговці, які входять в одну групу із управляючою фондом компанією. Такі торговці викуповують папери закритих ІСІ у інвесторів з істотним дисконтом, тим самим позбавляючи останніх частини прибутку, сформованої в результаті приросту чистих активів фонду.

Загалом, на думку аналітиків НРА «Рюрік», 2012 рік вкотре вимагає від інвестиційних управляючих високої професійної майстерності, а від інвесторів – ретельного пошуку надійних компаній з управління активами.

Тим часом, фондовий ринок України чутливо реагує на нові імпульси розвинених ринків, моделюючи динаміку їх розвитку. Залежність фондового ринку України від основних макроекономічних тенденцій дедалі зростає (див. Спеціальне дослідження НРА «Рюрік» «Кореляційно-регресійний аналіз фондових індексів України та провідних світових фондових індексів, цін на золото, срібло та нафту»²). На думку аналітичного департаменту НРА «Рюрік», дана тенденція суттєво впливає на екзогенний фон функціонування ринку публічних ІСІ.

В цілому, результати діяльності публічних ІСІ у I кварталі 2012 року свідчать про загальноринкову низьку рентабельність всіх типів інвестиційних

фондів за часткового припливу додаткових інвестиційних ресурсів до окремих інститутів спільного інвестування.

Протягом I кварталу 2012 року відбулась ціла низка законодавчих змін у регулюванні ринку публічних ІСІ, зокрема Парламент прийняв за основу законопроект «Про інститути спільного інвестування». НРА «Рюрік» буде відслідковувати вплив змін у законодавстві на ринок ІСІ, що знайде своє відображення у наступних аналітичних оглядах.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі офіційних даних Української асоціації інвестиційного бізнесу (режим доступу: <http://www.uaib.com.ua>), НБУ (режим доступу: <http://bank.gov.ua>), НКЦПФР (режим доступу: <http://www.ssmc.gov.ua>), фондової біржі ПФТС (режим доступу: <http://www.pfts.com>), Української біржі (режим доступу: <http://www.ux.ua>), фондової біржі «Перспектива» (режим доступу: <http://fbp.com.ua>).

Повні версії аналітичних оглядів завжди є у вільному доступі на офіційному сайті НРА «Рюрік» (<http://rurik.com.ua>).

Відповідальний за випуск:

к.е.н., Долінський Леонід Борисович, тел. (044) 383-04-76;

Відповідальний аналітик:

Ковальчук Олександр Сергійович, тел. (044) 484-00-53 (вн. 109).

¹ Режим доступу: http://rurik.com.ua/documents/research/Public_CII_2011-1.pdf

² Режим доступу: http://rurik.com.ua/documents/research/Special_research_Dependency.pdf